АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ

МИРГОРОД-КАРПОВА Валерія Валеріївна - кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету

РУДЕНКО Людмила Дмитрівна - кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету

ШЛАПКО Тетяна Вікторівна- кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки Сумського державного університету

DOI 10.32782/LAW.UA.2022.3.20

Стаття присвячена визначенню сутності поняття «академічна доброчесність» на підставі аналізу зарубіжного досвіду та чинного вітчизняного законодавства та з'ясування особливостей нормативного регулювання академічної доброчесності як одного з елементів системи забезпечення якості освіти.

У статті висвітлено чималу кількість проєктів з розвитку наукової етики та академічної доброчесності, крізь призму як вітчизняного, так і закордонного досвіду, визначено актуальність та сучасність постановки проблеми з приводу академічної доброчесності, аргументовано сутність терміна «академічна доброчесність». Охарактеризовано українські та зарубіжні підходи щодо трактування академічної чесності, виділено ключові принципи академічної доброчесності та різновиди академічної нечесності. Підтверджено фактами, що доброчесність – це процес формування особистості, який залежить від самообмеження під час наукової діяльності та який є неодмінним для започаткування єдиного академічного середовища, яке б додержувалося загальних засад академічної доброчесності та було б доступним для кожної людини.

Окремо ставиться акцент на прогалинах у законодавстві визначення й використання інституту «академічна відповідальність» як фактор гарантування «академічної доброчесності». Розкрито головні шляхи щодо забезпечення академічної свободи та академічної доброчесності в рамках покращення якості освіти закладів вищої освіти в Україні.

Рекомендовано шляхи усунення проблемних аспектів дотримання академічної доброчесності у сфері науково-педагогічних досліджень шляхом необхідності формування вміння правильного цитування. Перспективою подальших досліджень є узгодження різних методик вияву та покарання академічної недоброчесності у вітчизняній освітньо-науковій сфері.

Ключові слова: академічна доброчесність, освіта, вища освіта, заклади вищої освіти, принципи академічної доброчесності, європейські стандарти.

Постановка проблеми

На сьогодні все частіше доводиться зустрічати терміни «academic integrity» або ж «академічна доброчесність». Адже інформатизація суспільства, стрімкий розвиток технологій, наявність мережі Інтернет сприяють вільному доступу до інтелектуальної власності. Говорячи про поняття «академічної чесності» в Україні, варто зазначити актуальність і сучасність постановки проблеми. Це підтверджується значною кількістю публікацій та монографій, присвячених визначенню академічної чесності, видів її порушень і способів їх подолання. Але разом із розвитком поняття «академічна доброчесність», виникає проблема її недотримання та затримки наукового розвитку здобувачами освіти, а як наслідок - отримання неякісної вищої освіти, що призводить до більш масштабних проблем.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Вітчизняними авторами запропоновано введення до навчальних курсів закладів вищої освіти спеціальних навчальних дисциплін (Варава І. М., 2019; Слободянюк О. М., 2018), роз'яснення цілей академічної сумлінності, причини та види порушень способи боротьби з ними (Бардонова Л. А., Бєлих Є. Г., Бивальцев В. А., Калінін А. А., Степанов І. А., 2017) з метою убезпечення студентів та молодих науковців від порушення правил академічної доброчесності.

Метою статті є аналіз змісту поняття «академічна доброчесність» на основі вітчизняних та закордонних джерел, з'ясування його особливостей крізь призму зарубіжного досвіду. Визначення прикладів належного нормативного регулювання академічної доброчесності у деяких країнах як одного з елементів системи забезпечення якості освіти.

Виклад основного матеріалу

Слушно наголошує В. І. Сацик у своєму дослідженні «Академічна доброчесність: міфічна концепція чи дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти?», що поняття «академічна доброчесність» слід розуміти як «відданість академічній спільноті», дотримуючись таких цінностей: довіра, справедливість, чесність, відповідальність, мужність та повага [1]. Дещо інакше О. М. Бруй у своєму дослідженні «Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації» визначає дане поняття як сукупність морально-етичних принципів та законних правил у процесі освітньо-наукової діяльності з курсом на забезпечення довіри до кінцевих результатів такої діяльності [2, с. 4].

Поряд з розвитком поняття академічної доброчесності, яке не так давно з'явилося, процеси запозичень продовжують існувати, а саме: недобросовісне запозичення, привласнення та використання чужих ідей. Тому поглиблення та розширення знань з питань академічної доброчесності та впровадження набутих знань і принципів на практиці є дуже актуальним і важливим завданням у сучасному освітньому та науковому просторі [3, с.17]. Складно не погодитися з висловлюванням І. О. Дегтярьової, що «проблема порушення академічної доброчесності є в усіх країнах та має стійку тенденцію до зростання» [4, с. 197]. Також не потрібно забувати про наслідки, які настають для порушників, а саме: погіршення якості наукової діяльності, негативний вплив на репутацію наукового закладу, у якому працює/навчається плагіатор, порушення прав та інтересів творців, відсутність нових наукових відкриттів, зниження якості навчальних матеріалів, що може сприяти на погіршення якості підготовки майбутніх фахівців, нівелюванні етичних норм у науковій сфері тощо.

Розвиток європейської концепції академічної чесності регулюється різними нормативними документами. Наприклад, Бухарестська декларація етичних принципів вищої освіти у Європі (2004) прийнята на Міжнародній конференції з морально-етичних аспектів європейської вищої освіти та науки. У документі наголошується, що університети не слід розглядати тільки як виробництво науково-технічних кадрів, важливими є їх культурні та інтелектуальні завдання; вищі навчальні заклади повинні робити все можливе, щоб сприяти встановленню найвищих етичних цінностей і норм, які мають значення для політичного, академічного, культурного розвитку всіх учасників освітнього процесу, а також безпосередній вплив на етичну поведінку суспільства; етичні норми мають пропагуватися не тільки документально, має місце необхідність їх реалізації та впровадження на практиці у всіх сферах університетського життя [5].

А у своїх висновках Рада ЄС підтверджує актуальність академічної чесності як політичної рушійної сили на суспільному та національному рівнях країн Європейського союзу і мотивує направити зусилля на допомогу імплементації правил і цінностей Європейського кодексу академічної чесності науковця: об'єктивності; чесності; надійності; незалежності; неупередженості; політики відкритого спілкування; сумлінності; справедливості; відповідальності .

Натомість, Міжнародний центр академічної доброчесності визначає академічну

доброчесність як дотримання п'яти фундаментальних цінностей: чесності, довіри, справедливості, поваги, відповідальності та відваги до дій . Тому що просто вірити в основні цінності недостатньо. Їх потрібно захищати навіть перед лицем тиску з боку інших або різними поглядами. А це потребує рішучості, сміливості та відданості.

Поняття «академічної доброчесності» займає місце і в національному законодавстві. Зміст положень основних законодавчих актів наведений у Таблиці 1.

Проаналізувавши зміст Таблиці 1, можемо переконатися, що вітчизняне законодавство грунтовно тлумачить значення категорії «академічна доброчесність», способи та принципи її дотримання, описує відповідальність, яка настає для здобувачів освіти та працівників закладів освіти внаслідок порушення академічної доброчесності. Особливої уваги в наукових дослідження заслуговує питання порушення принципів академічної доброчесності. Так, Л. П. Науменко зауважує, що основним порушенням принципів академічної доброчесності є науковий/академічний плагіат, який полягає у присвоюванні одержаних результатів іншою особою і може виражатися у публікаціях наукових, навчальних та інших текстів під різними назвами без згоди автора та без зазначення першоджерела [10, с. 36].

Що стосується академічної доброчесності в університетах світу, то це моральний кодекс студентів, викладачів, науковців, дослідників, уміння чесно поводитися в академічному середовищі. Наприклад, на офіційному сайті Гарвардського університету (США, знаходиться в місті Кембрідж, штат Массачусетс) опублікований у вільному доступі посібник з академічної доброчесності, який докладно відображає положення про академічну доброчесність, які бувають наслідки при порушенні, пропонується модуль академічної доброчесності GSD, який може допомогти навчитися розпізнавати та практикувати способи уникнення плагіату. Також детально описано академічні стандарти GSAS[11]. Практики європейських країн щодо впровадження та дотримання принципів академічної доброчесності досить різноманітні. Розглянемо, як деякі країни Європи борються з проблемою плагіату.

Великобританія

Агентство із забезпечення якості вищої освіти (QAA) є незалежним органом, який контролює кваліфікаційні стандарти вищої освіти та відіграє важливу роль у розробці ефективної політики академічної чесності в університетах Великобританії. The Quality Assurance Agency for Higher Education прагне покращити досвід навчання студентів, незалежно від того, навчаються вони в університеті чи коледжі, вдома чи за межами країни, якщо їхня програма навчання веде до отримання диплома про вищу освіту Великобританії [12]. У Сполученому Королівстві, в усіх закладах вищої освіти, також присутня система перевірки на плагіат «Anti-Plagiarism». В Оксфордському вищі найгрубішим порушенням під час екзамену є плагіат та списування. Схожі випадки розслідуються і караються знаттям балів, виключенням з університету (навіть, якщо плагіат не навмисний) [13] .

Кодекс Британії щодо якості вищої освіти чітко визначає, що диплом можна отримати тільки тоді, коли «дотримані як порогові стандарти – мінімально допустимий рівень досягнень, так і власні академічні стандарти закладу, що присуджує освітній рівень, і коли досягнення запланованих результатів навчання було продемонстровано через процеси оцінки, які є справедливими, дійсними та надійними» [14].

Німеччина

У цій країні найсуворіше розуміння авторського права. Використовувати дипломну роботу в порівняльній базі неможливо, а дипломна робота рівня захисту майже не перевіряється на запозичення тексту. Але: якщо громадянин Німеччини за 5–10 років досягає успіху, починає кар'єру, а хтось перевіряє його роботу на плагіат і знаходить хоча б кілька невдало оформлених речень і без посилань, то його звинувачують у плагіаті.

Порушник одразу позбудеться наукового ступеня, вченого звання, посади і отримає тавро злодія. Наприклад, Аннетте Шаван, міністр освіти Німеччини пішла у відставку після звинувачень у плагіаті та

Таблиця 1. Трактування академічної доброчесності в законодавстві України

Положення	Зміст положення
Стаття 42 ч 1. Закону України «Про освіту»	Визначає академічну доброчесність як : сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень [6] .
Стаття 42 ч 2. Закону України «Про освіту»	Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає: посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність; контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти; об'єктивне оцінювання результатів навчання.
Стаття 42 ч 3. Закону України «Про освіту»	Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.
Стаття 42 ч 4. Закону України «Про освіту»	Порушенням академічної доброчесності вважається: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман тощо.
Стаття 1 Ч 1 Закону України: «Про вищу освіту»	1¹)академічна доброчесність -сукупність етичних принципів та визначених Законом України «Про освіту», цим Законом та іншими законами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень[7];
Абзац 1 Загальної частини Постанови Кабінету Міністрів Про затвердження Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації	Цей Порядок визначає процедуру скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації у разі виявлення фактів порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (далі - скасування рішення), процедуру розгляду справи про порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності, процедуру розгляду питання щодо добровільної відмови здобувача вищої освіти від ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації, правові наслідки скасування рішення та порядок його оскарження[8].
Стаття 43 Закону України "Про загальну середню освіту"	Кожен учасник освітнього процесу зобов'язаний дотримуватися академічної доброчесності. Керівник та інші педагогічні працівники закладу освіти забезпечують дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до своєї компетенції [9].

Джерело: складено авторами на підставі: [6,7,8,9].

втрати наукового ступеня. Тож Дюссельдорфський університет імені Генріха Гейне створив спеціальну комісію, яка підтвердила наявність плагіату в її дисертації та наголосила на анулюванні диплому кандидата наук. Згодом, 05.02.2013 це виконала Вчена рада університету, одноголосним рішенням анулювавши диплом , який був виданий 33 роки тому [15].

Також досить популярним є Кодекс поведінки «Керівні принципи для захисту належної дослідницької практики». Метою кодексу є закріплення культури академічної доброчесності в німецькому академічному середовищі. 19 настанов встановлюють відповідні стандарти дослідницької роботи, включаючи коментарі для практичного застосування [16].

Також, звинувачуючи студента у плагіаті, у Швеції, Німеччині, Австрії необхідно доводити свідомий намір студента обманути. У цілому, університети в Німеччині мають гарну репутацію, але при цьому наявні також приклади недотримання принципів АД [17].

Франція

В. Ю. Василенко у своєму дослідженні « Особливості дотримання принципів академічної доброчесності: зарубіжний досвід», описує характерні риси розвитку академічної доброчесності у французьких університетах , які можна згрупувати за такими ознаками:1) на законодавчому рівні – університети Європи враховують академічну доброчесність як складову якості освітнього процесу, що регламентується в Бухарестській декларації етичних цінностей і принципів вищої освіти в Європі та різними міжнародними проектами; 2) у рамках підготовки майбутніх фахівців – філософські дисципліни, оновлення статистики. Беручи до уваги довгу історію боротьби з нечесністю, цілком природньо, що європейські університети бачать у нечесності серйозну загрозу своїй безпеці; 3) на рівні ЗВО – врегулювати та започаткувати систему покарань і санкцій.

Загальна тенденція розвитку академічної доброчесності кваліфікованих спеціалістів у майбутньому включає (притаманно для європейських університів): глобалізацію, започаткування професійної етики, деонтології в освітній процес, інформатизацію [18, с. 88].

Серед конкретних тенденцій (наявно тільки у французьких університетах, лише деякі ідеї): керування, слідування стандартам та рекомендаціям щодо забезпечення якості навчального процесу ЗВО; розробка акредитаційними комітетами механізмів оцінки політики ЗВО у сфері академічної доброчесності;

Ключовою причиною академічної нечесності серед студентів Франції є мотивація залишитися у вищому навчальному закладі. Саме «залишитися», тому що лише 1/3 з опитуваних дійсно прагнуть навчатися, задля отримання професійних навичок.

Австрія

В Австрії збираються статистичні дані щодо виявлених випадків плагіату, розроблено державні стандарти до проведення досліджень у сфері академічної доброчесності (Австрійське агентство дослідницької доброчесності), застосовується спеціальне програмне забезпечення для встановлення плагіату. В. І. Сацик провів сумлінний аналіз найрозповсюдженіших методів та засобів боротьби з плагіатом, та його запобігання у найрозвиненіших країнах світу (Швеція, Сполучене Королівство, Австрія), а також наголошує на можливості, які існують в досвіді європейських країн: створення Офісу незалежного арбітражу (в Англії та Уельсі); використання спеціалізованого програмного забезпечення задля виявлення плагіату; внутрішні причини та сучасна освітня практика; збір статистики щодо наявних випадків плагіату; започаткування державних вимог до проведення досліджень у сфері академічної доброчесності (Австрійське агентство дослідницької доброчесності); актуалізування антиплагіатної культури і так далі. Автор акцентує увагу і на слабкі сторони і загрози, зокрема: обмежений вільний доступ до статистики про випадки плагіату; концентрування уваги до галузей післядипломної освіти та наукових досліджень ; процедурно обтяжлива та надто забюрократизована діяльність інституційних комітетів для врегулювання порушень у сфері академічної доброчесності тощо [19].

Швеція

У ЗВО Швеції є досвід наявності в більшості освітніх програмах на рівні бакалаврату та магістратури навчальної компоненти з академічної доброчесності. Також у країні наявна державна система збору статистики щодо виявлення випадків академічної не доброчесності в закладах вищої освіти, після чого, посилаючись на ці дані, генеруються щорічні звіти.

Але присутні слабкі сторони щодо боротьби з академічною доброчесністю, це проявляється у: діапазоні покарань і санкцій, присутніх у розпорядженні інституційних комісій з академічної доброчесності, обмежений і не може використовуватися як дійовий чинник стримування студентів від вчинення академічних проступків [20, с. 35].

Румунія

У цій країні досі немає регулювання бакалаврських та магістерських робіт на державному рівні, відповідальність повністю лежить на університетах. Був створений загальнонаціональний репозитарій докторських дисертацій з антиплагіатним модулем Plagiat.pl, а більшість університетів використовують антиплагіатну онлайн-систему sistemantiplagiat.ro (румунський бренд Plagiat.pl). **StrikePlagiarism** – компанія Plagiat.pl (міжнародним брендом якої є StrikePlagiarism.com) була заснована в червні 2002 р. У відповідь на поширену проблему використання студентами методу «скопіювати – вставити» в магістерських роботах була створена антиплагіатна онлайн-система StrikePlagiarism.com. У перший же рік існування набула широкого доступу в безкоштовному режимі. Популярність системи серед науковців та викладачів підтвердила необхідність такої ініціативи в академічному середовищі та важливість її подальшого розвитку. Компанія є лідером на ринку Польщі та Румунії, а також працює в Україні, Азербайджані, Молдові, Казахстані, Німеччині та Колумбії – загалом із понад 330 університетами та клієнтами [21].

Польща

У Польщі обов'язковий контроль усіх кваліфікаційних документів на плагіат. Створено польське загальнонаціональне сховище, яке включає в себе всі кваліфікаційні роботи, захищені після 30 вересня 2009 року. Контент сховища доступний для співставлення всім антиплагіатним програмам, затвердженими Міністерством освіти. Також у польському досвіді щодо боротьби з академічними порушеннями наявне обговорення таких проблем як на студентських форумах, так і на обкладинках великих періодичних видань, що дає можливість боротися із плагіатом серед здобувачів освіти.

Аналізуючи вище написане, можна стверджувати, що Європейський Союз дійсно вкладає великі кошти у започаткування, впровадження та популяризацію вищезазначених процедур, а також у виявленні та можливості запобігти плагіату.

Висновок

Резюмуючи вищевикладене, ми вважаємо, що всі поставлені цілі дослідження були досягнені, адже було визначено сутність поняття академічна доброчесність, а саме: це «відданість академічній спільноті», додержуючись шість ключових засад: чесність, повага, мужність, довіра, відповідальність та справедливість. Було проаналізовано способи належного врядування академічної доброчесності за кордоном та визначили актуальні проблеми ЗВО і способи їх вирішення. Ми порівняли зарубіжний досвід, та вважаємо, що закладам вищої освіти в Україні вдасться належним чином створити соціальне та виховане оточення, започатковане на засадах академічної доброчесності, тому будуть доцільними такі рекомендації: 1) дослідити внутрішні та зовнішні фактори, які сприяють академічній нечесності (плагіат, самосписування, фальсифікація, списування, хабарництво тощо), насамперед етичні, культурні інституційні та освітні; 2) забезпечити належне академічне виховання серед здобувачів освіти, обов'язкове навчання академічному письму; 3) запровадити в чинному українському законодавстві чіткі та суворі норми відповідальності за порушення академічної доброчесності для науковців, студентів та викладачів; 4) започаткувати Міністерству науки і освіти України антиплагіатних онлайн-систем, також вдосконалення та поширення плагіат-чекерів; 5) формування груп та спілок з фахівців та сус-

пільства у сфері професійної етики, які б не тільки контролювали додержання етичних принципів, а й допомагали та вирішували різноманітні суперечки; 6) створення на базі університетів Кодексу честі. Який з однієї сторони містив би закладені чіткі правила, а з іншої – конкретні інструменти щодо їх забезпечення. До створення таких норм і правил повинні бути залучені студенти. Належної уваги потребують першокурсники, які ще не знайомі з Кодексами честі та можуть не розуміти основних засад академічної доброчесності; 7) необхідне проведення інформаційних кампаній щодо важливості написання оригінальних робіт і поваги до робіт інших людей та розробка судів честі, який би розглядав справи про порушення етичних норм студентами.

Використання цього та ряду інших інструментів стимулювання підвищення академічної доброчесності допоможе збільшити рівень довіри до академічної науки в Україні. Також не будемо виключати те, що українське суспільство має проявляти бажання до покращення рівня академічної чесності та належним чином ставитися до розвитку науки в країні.

Література

1. Сацик В. Академічна доброчесність: міфічна концепція чи дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти? URL: http://library.uipa.edu.ua/poslygy/naukovtsiamfakhivtsiam/naukovtsiam/akademichna-dobrochesnist.html (дата звернення: 10.10.2022).

2. Бруй О. Передмова. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах: методичні рекомендації. URL: https://www.kspu.edu/filedownload.ashx/international%20style%20citations_2017.pdf?id=d1b22a28-96eb-4ca4-9ac7-8e29a393b9fb (дата звернення 10.11.2022).

3. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених. URL: https://www.slideshare.net/ssuserc048841/ss-98536846 (дата звернення: 10.10.2022).

4. Дегтярьова І. Вплив академічної доброчесності на інституційну практику вищої школи. URL: https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-mifichna-kontseptsiya-chy-diyevyj-kontsept/ (дата звернення: 10.10.2022).

5. Декларація Бухарестського саміту – прийнята главами держав і урядів, що взяли участь у засіданні Північноатлантичної ради в Бухаресті 3 квітня 2008 р. *NATO*. URL: https://www.nato.int/cps/uk/natolive/official_texts_8443.htm (дата звернення: 10.10.2022).

6. Про освіту: Закон України від 05.09.2017.№2145-VIII. *Офіційний веб-портал парламенту України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text (дата звернення: 10.10.2022).

7. Про затвердження Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації від 26 серпня 2021. № 897. *Офіційний веб-портал парламенту України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/8972021п?find=1&text=академічна+доброчесність#w1_1 (дата звернення: 10.10.2022).

8. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16.01.2020. № 463-IX. *Офіційний веб-портал парламенту України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text (дата звернення: 10.10.2022).

9. Науменко Л. П., Білас Л. М. Академічна доброчесність: виклики сьогодення. URL:https://cibs.ubs.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/02/2021_%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B4_%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D1%87%D0%B5%D1%81%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C.pdf (дата звернення: 10.11.2022).

10. Academic Integrity | Harvard University - The Graduate School of Arts and Sciences. *Harvard University - The Graduate School of Arts and Sciences*. URL: https://gsas.harvard.edu/codes-conduct/academic-integrity (дата звернення: 10.10.2022).

11. The Quality Assurance Agency for Higher Education. URL: https://www.qaa.ac.uk/about-us (дата звернення: 10.10.2022).

12. Searching University of Oxford | University of Oxford. *University of Oxford*.URL: https://www.ox.ac.uk/search?query=academic%20integrit (дата звернення: 10.10.2022).

13. UK Quality Code for Higher Education. URL: www.qaa.ac.uk/assuring-standards-

andquality/the-quality-code (дата звернення: 10.10.2022).

14. Міністр освіти Німеччини подала у відставку через звинувачення уплагіаті. *ТижденьUA*. 2019.URL: https://tyzhden.ua/News/71892 (дата звернення: 10.10.2022).

15. Home - Wissenschaftliche Integrität. *Wissenschaftliche Integrität*. URL: https://wissenschaftliche-integritaet.de/en/ (дата звернення: 10.10.2022).

16. Wolf S. Bride and cheat to get a doctoral degree in German? URL: https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9780203109816-43/14-bribe-cheat-get-doctoral-degree-germany (дата звернення: 10.10.2022).

17. Батечко Н.Академічна доброчесність в контексті європейських практик: досвід Франції. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NPO_2019_3_15 (дата звернення: 10.10.2022).

ACADEMIC HONOR IN UKRAINE AND COUNTRIES OF THE EUROPEAN UNION: COMPARATIVE LEGAL ANALYSIS

The article is devoted to defining the essence of the concept of «academic integrity» based on the analysis of foreign experience and current domestic legislation and clarifying the peculiarities of the regulatory regulation of academic integrity as one of the elements of the education quality assurance system.

The article highlights a considerable number of projects on the development of scientific ethics and academic integrity, through the prism of both domestic and foreign experience, determines the relevance and modernity of posing the problem of academic integrity, argues the essence of the term «academic integrity». Ukrainian and foreign approaches to the interpretation of academic honesty are characterized, key principles of academic integrity and types of academic dishonesty are highlighted. The experience of the countries of the European Union such as Great Britain, Germany, France, Poland, Romania, Austria, Sweden was studied. The main achievements of these countries regarding the development of academic integrity, observance and violation of the principles of academic integrity, implementation of the principles of academic integrity in leading institutions of higher education are characterized. It is confirmed by the facts that integrity is a process of personality formation, which depends on self-restraint during scientific activity and which is indispensable for the establishment of a single academic environment that would adhere to the general principles of academic integrity and would be accessible to every person.

Separate emphasis is placed on the gaps in the legislation defining and using the institute «academic responsibility» as a factor of guaranteeing «academic integrity». The main ways to ensure academic freedom and academic integrity within the framework of improving the quality of education in higher education institutions in Ukraine are revealed.

Ways to eliminate problematic aspects of academic integrity in the field of scientific and pedagogical research through the need to develop the ability to cite correctly are recommended. The prospect of further research is the coordination of various methods of detection and punishment of academic dishonesty in the domestic educational and scientific sphere.

Keywords: academic integrity, education, higher education, institutions higher education, principles of academic integrity, European standards.